

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.04.1986, sp. zn. 7 Tz 9/86, ECLI:CZ:NS:1986:7.TZ.9.1986.1

Číslo: 31/1987

Právní věta: Jestliže si pachatel přivlastní peníze z majetku socialistické organizace, které našel v prostorách náležejících k objektu organizace (ve skladu prodejny), kam je oprávněný pracovník organizace odložil, dopouští se rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., a nikoliv zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 135 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.04.1986

Spisová značka: 7 Tz 9/86

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Zatajení věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. a
§ 135

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31

Jestliže si pachatel přivlastní peníze z majetku socialistické organizace, které našel v prostorách náležejících k objektu organizace (ve skladu prodejny), kam je oprávněný pracovník organizace odložil, dopouští se rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., a nikoliv zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 135 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 29. 4. 1986 sp. zn. [7 Tz 9/86.](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek krajského soudu v Ostravě ze dne 9. října 1985 sp. zn. 3 To 568/85 a tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Ostravě z 6. 9. 1985 sp. zn. 4 T 198/85 byli obvinění J. B. a P. H. uznáni vinnými trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1

písm. a), odst. 2 písm. c) tr. zák. a odsouzení podle § 132 odst. 2 tr. zák. každý z nich k trestu odnětí svobody v trvání tří roků se zařazením podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. do první nápravně výchovné skupiny, dále podle § 53 odst. 1 tr. zák. k trestu peněžitému ve výši 5000,- Kčs, a pro případ, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, byl stanoven podle § 54 odst. 3 tr. zák. náhradní trest odnětí svobody na tři měsíce.

Podle rozsudku okresního soudu záležela uvedená trestná činnost obviněných v tom, že dne 6. 6. 1985 v dopoledních hodinách u prodejny potravin SD Budoucnost Ostrava č. 11 - 145 v Ostravě-Zábřehu, Plzeňská ulice, při nakládání beden s prázdnými láhvemi přichystanými k odvozu, našli balíček s tržbou v částce 39 000,- Kčs, odložený tam pracovníkem prodejny R. P., který odcizil a ponechal pro svou potřebu, ač věděli, že jde o majetek socialistické organizace, a tím způsobili SD Budoucnost Ostrava škodu v uvedené výši. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byli oba obvinění zavázáni zaplatit rukou společnou a nerozdílnou SD Budoucnost Ostrava částku 6500,- Kčs s 3 úroky od 1. 8. 1985.

Rozsudkem krajského soudu v Ostravě z 9. 10. 1985 sp. zn. 3 To 568/85 byl k odvolání obou obviněných rozsudek okresního soudu zrušen podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. v celém rozsahu a s přihlédnutím k § 259 odst. 3 tr. ř. byli obvinění nově uznáni vinnými trestným činem zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 135 odst. 1 tr. zák. Krajský soud shledal trestnou činnost v tom, že oba obvinění dne 6. 6. 1985 v poledních hodinách u prodejny potravin SD Budoucnost Ostrava č. 11 - 145 v Ostravě-Zábřehu, Plzeňská ulice, při nakládání přepravky s prázdnými láhvemi našli na jedné přepravce balíček s tržbou z této prodejny v částce minimálně 33 400,- Kčs, kterou si v kabině nákladního auta rozdělili tak, že obviněný J. B. si ponechal minimálně 16 000,- Kčs a obviněný P. H. minimálně 17 400,- Kčs, ačkoliv oba věděli, že jde o majetek v socialistickém vlastnictví. Za to byli odsouzeni podle § 135 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněným trestům odnětí svobody, a to obviněný J. B. v trvání 12 měsíců a obviněný P. H. v trvání 10 měsíců, oba se zařazením podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. do první nápravně výchovné skupiny. Dále byl každému z nich uložen podle § 53 odst. 1 tr. zák. peněžitý trest ve výši 5000,- Kčs a pro případ, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, byl stanoven podle § 54 odst. 3 tr. zák. náhradní trest odnětí svobody na tři měsíce. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. bylo poškozené spotřební družstvo Budoucnost Ostrava odkázáno se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal ministr spravedlnosti ČSR stížnost pro porušení zákona v neprospěch obou obviněných, ve které především namítal, že i když krajský soud správně po skutkové stránce usoudil, že v balíčku, který oba obvinění našli, byla pouze částka 33 400,- Kčs, neboť nelze vyloučit, že zbývající částku mohly odcizit i jiné osoby, skutek chybně posoudil jako trestný čin zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 135 odst. 1 tr. zák. Při posuzování tohoto skutku krajský soud nesprávně vycházel z toho, že balíček s penězi se nedostal na přepravky s prázdnými láhvemi z vůle pracovníka prodejny R. P., ale naopak proti vůli této oprávněné osoby, a že se proto dostal do moci obviněných nálezem. Ve stížnosti pro porušení zákona bylo dále v této souvislosti zdůrazněno, že obvinění si присvojili zapomenutou věc, o které bylo vzhledem ke konkrétním okolnostem případu známo, že jde o věc z majetku v socialistickém vlastnictví, neboť ještě v době, než obvinění z uvedeného prostoru odjeli, seznali, že se v provozovně hledají odložené peníze. Tato okolnost proto svědčí pro závěr, že obvinění si присvojili a rozkradli věc z majetku v socialistickém vlastnictví.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozsudku týkajících se obou obviněných, přezkoumal i řízení, které rozsudku předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Okresní soud po zhodnocení provedených důkazů dospěl k závěru, že jednání obviněných vykazuje znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a),

odst. 2 písm. c) tr. zák. Své úvahy podrobně vyložil v odůvodnění rozsudku, přičemž zvláštní důraz položil na zjištění, že oba obvinění ještě před svým odjezdem seznali, že se hledají peníze, které patří socialistické organizaci.

Krajský soud, který o věci rozhodoval v důsledku odvolání obviněných, důvodně a v souladu s výsledky provedeného dokazování usoudil, že obviněnými nalezený balíček obsahoval pouze částku 33 400,- Kčs, neboť nelze vyloučit, že zbývající částku 39 000,- Kčs mohly odcizit i jiné osoby. Lze proto s takto upraveným rozsahem trestné činnosti souhlasit. Pokud však krajský soud posoudil zjištěné jednání obou obviněných jako trestný čin zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 135 odst. 1 tr. zák., nelze se s tímto právním posouzením ztotožnit. Krajský soud sice přihlížel k okolnostem, za kterých si oba obvinění nalezené peníze ponechali, kdy a jakým dílem se o ně rozdělili, avšak nevyvodil z těchto prokázaných okolností pro své rozhodnutí odpovídající závěry. Neodpovídá proto jeho právní posouzení výsledkům provedeného dokazování a není ani v souladu se zákonem. I když krajský soud nesprávně vycházel z téze, že o trestný čin rozkrádání jít nemůže, neboť je zřejmé, že balíček s penězi se nedostal na přepravky s prázdnými láhvemi z úmyslu a vůle pracovníka prodejny R. P., ale naopak proti jeho vůli, náležitě v této souvislosti neuvážil, že obvinění našli balíček v objektu (skladu) prodejny a že ihned jej ukryli pod sedadlem svého nákladního auta. Také nedocenil, že obviněný P. H. po svém návratu z kanceláře prodejny řekl obviněnému J. B., že to mohou být peníze z prodejny. Tento poznatek získal v době, kdy byl u vedoucího prodejny J. B. podepisovat určité záznamy a viděl, jak jeho zástupce R. P. byl nervózní, běhal a něco hledal. Rovněž vedoucí prodejny řekl, že se to musí najít. Proto obviněný P. H. byl přesvědčen, že hledají peníze, které měl se svým společníkem již v té době ukryté v autě. O tom, že jeden ze závozníků se světlejšími vlasy se vrátil do kanceláře, vypovídala i svědkyně E. Z. Lze proto mít za spolehlivě prokázáno, že oba obvinění ještě před odjezdem ze skladu provozovny věděli, že se hledají v objektu provozovny odložené peníze patřící této konkrétní socialistické organizaci. O tom svědčí i nález různých malých lístků založených mezi penězi, na kterých byly napsány sumy, např. 10 000,- Kčs a další, a které po rozdělení peněz spálili, což odpovídá svědectví vedoucího prodejny J. B.

Trestný čin zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví patří mezi trestné činy proti majetku v socialistickém vlastnictví. Podle trestní sankce je však tento čin méně společensky nebezpečný ve srovnání s trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Smyslem ustanovení § 135 odst. 1 tr. zák. je mírněji postihnout případy nezákonného přivlastnění si věci, v nichž chybí taková iniciativa, jaká je u rozkrádání. V posuzovaném případě tomu však tak nebylo. Obvinění především našli peníze v prostorách přiléhajících k objektu prodejny. Již z toho a dále z obsahu balíčku museli vědět přinejmenším, že peníze mohou pocházet z majetku prodejny, a byli s tím srozuměni. Ostatně ještě před svým odjezdem, tedy sice po dokonání činu, ale ještě před jeho ukončením bezpečně seznali, že peníze pocházejí z tržby a že pracovníci prodejny je hledají. Peníze nebyly v době činu mimo dosah poškozené organizace a v případě, že obvinění by peníze ponechali na místě, nepochybně by byly pracovníky prodejny nalezeny, neboť ti věděli, že byly odloženy někde v objektu provozovny. Právě zásahem obviněných, kteří peníze po jejich nalezení uschovali, byla taková možnost vyloučena. Přitom obvinění vzhledem k místu, kde byly peníze uloženy, věděli, že nejde o peníze ztracené, ale někým zde odložené.

Pokud krajský soud při odůvodňování právní kvalifikace uvedl, že trestný čin podle § 135 odst. 1 tr. zák. je spáchán rozhodnutím pachatele, že si věc přivlastní, a měl na mysli objektivní stránku trestného činu podle § 135 odst. 1 tr. zák., měl také poukázat na objektivní stránku trestného činu podle § 132 tr. zák., neboť oba tyto trestné činy ve svých zákonných znacích stanoví přivlastnění, přičemž správné právní posouzení závisí na zjištění, jakým způsobem si pachatel věc přivlastnil, zda nálezem nebo rozkrádáním. Lze proto přisvědčit námitkám uvedeným ve stížnosti pro porušení zákona, že právní posouzení skutku, jak je krajský soud vyslovil, není v souladu se zákonem.